

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Exemplum vetustissimum Relationis è Cypriano. Marcianus Arelatensis Episcopus deponitur decreto Romani Pontificis, ad relationem Episcoporum Gallicanorum, ex sententia Cypriani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

essent & liquidae. Sed si res quædam dubia & dignus vindice nodus incideret, Relatione à Synodo facta, sedes apostolica consulebatur. Quod vicem appellationis subi- bat; sed formulis legum & disceptatio- num forenum angustiis reos non atterebat.

Hincmarus ep. 9.
cap. 12. & lib. 1.

VII. Non me latet Hincmaro Remensi- vissum, de Synodo Sardicensi, & de Ap- pellationibus Episcoporum gradu suo dejec- torum, agi apud Innocentium: *B. quogue Innocentius*, inquit, *ad Victoricum Rotoma- gensem Episcopum, duo capitula magni Concilij Nicenii, & capitulum Sardicensis Concilij de Episcoporum ad sedem apostolicam appellatio- ne, uno capitulo sagaciter atque patener expli- cat*. Sed multa me ab ejus sententia discede- re cogunt. Primum est, *injecta Nicæna Synodi* mentio prima parte capituli, que vetat ut aliam synodus statim verbis generalibus lectori incauto & non monito intrusisse vi- deatur. Secundum est, majores caussas non coerceri solis Episcoporum appellationibus, sed ad omnes caussas porrigi tam Cle- ricorum quam laicorum, in quibus rever- rentiam Romanæ sedis custodiendam docet Innocentius; scilicet, si ejus generis sint, ut inter dubias referri debeant. Quo solo casu ipsas Episcoporum cognitiones ad se- dem apostolicam referendas aliquando cen- suit idem Hincmarus. Posset addi, à Siricio & Innocentio solos canones Nicænos in iudi- ciis reddendis prolatos; ut frustra vide- tur Innocentius hoc loco ad Concilium Sardicense respexisse.

VIII. Clarissimum & vetustissimum extat hujus Relationis exemplum apud Cy- prianum: cuius testimonium eò lumentis usurpo, quòd adversus appellationes à qui- buidam in partes trahatur. Per me licet dic- cant illi, Cyprianum eo nomine graviter commotum, quòd Episcopi quidam in Af- rica damnati, Romam se contulissent, cùm statutum sit omnibus Episcopis, ut ipse lo- quitur, & equum sit pariter ac justum, ut u- niuersusque causa illuc audiatur, ubi est crimen admissum, & singulis pastoriis portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque & guber- net, rationem sui actus Domino redditurus; nec oporteat Episcoporum concordiam coherentem subdola & fallaci temeritate collidere, sed age- re illuc causam suam, ubi & accusatores habere & sui criminis testes possint; nisi si paucis de- speratis & perditis minor esse videtur auctoritas Episcoporum in Africa constitutorum, qui jam de illis judicaverunt. Proferant ejusdem Cypriani judicium de Baslide & Martiale Episcopis à synodo Bæticae provinciae in Hispania depositis, & à Stephano Pontifi-

ce nimis properè in communionem suam receptis. Qui appellationum usum tuentur, facile se his difficultatibus expedient. Mihi verò planior & sinceror videtur esse responendi ratio, si Cyprianum cum Cypriano conciliemus, & concedamus ingratas quidem illi fuisse judiciorum in provinciis redditorum retractationes, quamvis Sum- mis Pontificibus non passim, sed aliquo ca- su, essent acceptæ; summum tamen jus Romanæ, in sententia de rebus ad se rela- tis ferenda, disertissimis verbis Cypri- anum agnoscit. Quod evidentissime patet in causa Marciani Arelensis Episcopi, qui se Novatiani à Sacerdotibus Dei per to- tum orbem abstenti partibus adjunxerat, & à Catholicæ Ecclesiæ unitate atque à sa- cerdorij confessione discesserat. Faustinus Episcopus Lugdunensis, & suæ provinciæ coepiscopi, (qui Marcianum sacerdotio dejicere non poterant, quòd alterius provi- niciæ, nempe Narbonensis, esset Episco- pus) hac de re Stephanum Papam Relatione sua monuerunt, eamque Cypriano literis suis significarunt. De hæresi agebatur. Quo casu ex usu veteris disciplinae subvenire po- terant ceteri Episcopi, nulla habita ratione discriminis provinciarum, cùm idcirco co- piolum corpus Sacerdotum concordia mu- tuae glutino atque unitatis vinculo copula- tum esset, ut si quis ex collegio Episcopo- rum hæresim facere & gregem Christi la- cerare & vastare tentaret, impiis conatu- bus obsisterent ceteri. Vnde infert depo- nendum esse Marcianum, qui jam ab om- nibus Episcopis in damnatione Novatianorum fuerat prædamnatus. Ex quibus, in- quit, cùm Marcianus esse caperit, & se Nova- tiano conjungens, adversariis misericordie & pietatis extiterit, sententiam non dicat, sed ac- cipiat; nec sic agat quasi ipse judicaverit de col- legio Sacerdotum, cùm ipse sit ab universis Sa- cerdotibus judicatus. Licet verò in consilium deponendi Marciani Cyprianus unà cum collegio ceterorum Episcoporum consen- tiat; tamen quia Romanam Ecclesiam, & Perri Cathedram, & principalem esse pro- fitabatur, unde unitas sacerdotalis exorta sit, rō x̄p̄os rei judicatae & summam illam pronuntiandi auctoritatem in eam Eccle- siam confert, in re communī, quæ unita- rem respiciebat, & de qua Relatio ad eam missa fuerat. Quapropter, inquit Cyprianus, Stephanum Papam alloquens, facere te oportet plenissimas litteras ad coepiscopos nostros in Galliis confitutos, ne inimicum collegio nostro insultare patientur. Sed illustriora sunt verba quæ sequuntur; quibus decernendi & pronuntiandi de re proposita, juxta senten-

Vide lib. 7. c. 11.
f. 1.

Cyp. lib. 3. ep. 15;
97. Pamellij.

E iii

Cyp. lib. 1. ep. 45.
97. Pamellij.

tiā Gallicanorum & Africanorum Episcoporum, potestas Romanae Ecclesiae assertur, eīque plenissima executionis cura demandatur: *Dirigantur in Provinciam & ad plebem Arelate cōfistentem à te littere, quibus abſento Marciano, alius in locum ejus substituatur.* Nulla industria Novatores hoc testimonium Cypriani elevare possunt. Futilis est enim illa responsio, non deponi à Stephano Marcianum, sed deponendum declarari. Quinimo conceptis verbis Cyprianus exigit à Stephano, ut suis literis Marcianum damnet, atque adeo alium substituendum decernat.

IX. Veteri consuetudini à Concilio Nicæno firmata successit Concilij Sardicensis Decretum, quo appellationibus ad Romanam Ecclesiam modus quidam est præscriptus. Galliarum Episcopi ut Relationibus suis debitum officium apostolica sedi ante nicēnum Concilium impenderunt, ita & appellationibus damnatorum post Concilium Sardicense non obſtiterunt. Id docet Leo I. in epistola ad Episcopos provinciæ Vienensis: *Nobiscum itaque fraternitas vestra recognoscat, apostolicam sedem pro sui reverentia à vestre etiam provincie Sacerdotibus innumeris Relationibus esse consultam, & per diversarum, quemadmodum vetus confuctudo pesebat, appellationem causarum aut retractata aut confirmata sūisse judicia.* Quae apud Gallias à primis Ecclesiæ temporibus viguit hac in parte Romana Ecclesiæ auctoritas, locum suum etiam hodie apud nos obtinet, redintegrato aliqua ex parte usu Concilij Sardicensis, ut alibi dicetur. *

X. Alia est Relationis species, qua Synodi Generales utebantur, ut rerum gestarum seriem apostolica sedi per literas insinuarent, quibus Romani Pontificis consensum & exequendi curam petebant. Extant in eo genere officij, Synodi Arelatensis ad Silveltrum, & Sardicensis ad Iulium epistolæ, item secundæ Synodi, & sequentium Conciliorum, unde patet eo proposito missas, ut debita sedi apostolica reverentia servaretur. Quare Concilij Sardicensis Patres Relationem illam ex officio diceri satis significant, his verbis: *Hoc enim optimum & valde congruentissimum esse videbitur, si ad Caput, id est, ad Petri Apostoli sedem, de singulis quibusque provinciis Domini referant Sacerdotes.* Orientalium quoque Episcoporum relationem synodicam de Apollinaris heresi ad se missam ita Damasus exceptit ac si debitum sedi apostolica munus exsolvisserent. Quod testantur epistola Damasi ad Orientales prima verba apud Theodoretum: *Quod vestra charitas debitam*

Trop. l. 1. c.
10. 5. 7. 8. 9. 10.
11. 12. 13. 14. 15.
16. 17. 18. 19. 20.
21. 22. 23. 24. 25.
26. 27. 28. 29. 30.
31. 32. 33. 34. 35.
36. 37. 38. 39. 40.
41. 42. 43. 44. 45.
46. 47. 48. 49. 50.
51. 52. 53. 54. 55.
56. 57. 58. 59. 60.
61. 62. 63. 64. 65.
66. 67. 68. 69. 70.
71. 72. 73. 74. 75.
76. 77. 78. 79. 80.
81. 82. 83. 84. 85.
86. 87. 88. 89. 90.
91. 92. 93. 94. 95.
96. 97. 98. 99. 100.
101. 102. 103. 104. 105.
106. 107. 108. 109. 110.
111. 112. 113. 114. 115.
116. 117. 118. 119. 120.
121. 122. 123. 124. 125.
126. 127. 128. 129. 130.
131. 132. 133. 134. 135.
136. 137. 138. 139. 140.
141. 142. 143. 144. 145.
146. 147. 148. 149. 150.
151. 152. 153. 154. 155.
156. 157. 158. 159. 160.
161. 162. 163. 164. 165.
166. 167. 168. 169. 170.
171. 172. 173. 174. 175.
176. 177. 178. 179. 180.
181. 182. 183. 184. 185.
186. 187. 188. 189. 190.
191. 192. 193. 194. 195.
196. 197. 198. 199. 200.
201. 202. 203. 204. 205.
206. 207. 208. 209. 210.
211. 212. 213. 214. 215.
216. 217. 218. 219. 220.
221. 222. 223. 224. 225.
226. 227. 228. 229. 230.
231. 232. 233. 234. 235.
236. 237. 238. 239. 240.
241. 242. 243. 244. 245.
246. 247. 248. 249. 250.
251. 252. 253. 254. 255.
256. 257. 258. 259. 260.
261. 262. 263. 264. 265.
266. 267. 268. 269. 270.
271. 272. 273. 274. 275.
276. 277. 278. 279. 280.
281. 282. 283. 284. 285.
286. 287. 288. 289. 290.
291. 292. 293. 294. 295.
296. 297. 298. 299. 299.
300. 301. 302. 303. 304.
305. 306. 307. 308. 309.
310. 311. 312. 313. 314.
315. 316. 317. 318. 319.
320. 321. 322. 323. 324.
325. 326. 327. 328. 329.
330. 331. 332. 333. 334.
335. 336. 337. 338. 339.
340. 341. 342. 343. 344.
345. 346. 347. 348. 349.
350. 351. 352. 353. 354.
355. 356. 357. 358. 359.
360. 361. 362. 363. 364.
365. 366. 367. 368. 369.
370. 371. 372. 373. 374.
375. 376. 377. 378. 379.
380. 381. 382. 383. 384.
385. 386. 387. 388. 389.
389. 390. 391. 392. 393.
394. 395. 396. 397. 398.
399. 400. 401. 402. 403.
404. 405. 406. 407. 408.
409. 410. 411. 412. 413.
414. 415. 416. 417. 418.
419. 420. 421. 422. 423.
424. 425. 426. 427. 428.
429. 430. 431. 432. 433.
434. 435. 436. 437. 438.
439. 440. 441. 442. 443.
444. 445. 446. 447. 448.
449. 450. 451. 452. 453.
454. 455. 456. 457. 458.
459. 460. 461. 462. 463.
464. 465. 466. 467. 468.
469. 470. 471. 472. 473.
474. 475. 476. 477. 478.
479. 480. 481. 482. 483.
484. 485. 486. 487. 488.
489. 490. 491. 492. 493.
494. 495. 496. 497. 498.
499. 500. 501. 502. 503.
504. 505. 506. 507. 508.
509. 510. 511. 512. 513.
514. 515. 516. 517. 518.
519. 520. 521. 522. 523.
524. 525. 526. 527. 528.
529. 530. 531. 532. 533.
534. 535. 536. 537. 538.
539. 540. 541. 542. 543.
544. 545. 546. 547. 548.
549. 550. 551. 552. 553.
554. 555. 556. 557. 558.
559. 560. 561. 562. 563.
564. 565. 566. 567. 568.
569. 570. 571. 572. 573.
574. 575. 576. 577. 578.
579. 580. 581. 582. 583.
584. 585. 586. 587. 588.
589. 590. 591. 592. 593.
594. 595. 596. 597. 598.
599. 600. 601. 602. 603.
604. 605. 606. 607. 608.
609. 610. 611. 612. 613.
614. 615. 616. 617. 618.
619. 620. 621. 622. 623.
624. 625. 626. 627. 628.
629. 630. 631. 632. 633.
634. 635. 636. 637. 638.
639. 640. 641. 642. 643.
644. 645. 646. 647. 648.
649. 650. 651. 652. 653.
654. 655. 656. 657. 658.
659. 660. 661. 662. 663.
664. 665. 666. 667. 668.
669. 670. 671. 672. 673.
674. 675. 676. 677. 678.
679. 680. 681. 682. 683.
684. 685. 686. 687. 688.
689. 690. 691. 692. 693.
694. 695. 696. 697. 698.
699. 700. 701. 702. 703.
704. 705. 706. 707. 708.
709. 710. 711. 712. 713.
714. 715. 716. 717. 718.
719. 720. 721. 722. 723.
724. 725. 726. 727. 728.
729. 730. 731. 732. 733.
734. 735. 736. 737. 738.
739. 740. 741. 742. 743.
744. 745. 746. 747. 748.
749. 750. 751. 752. 753.
754. 755. 756. 757. 758.
759. 760. 761. 762. 763.
764. 765. 766. 767. 768.
769. 770. 771. 772. 773.
774. 775. 776. 777. 778.
779. 780. 781. 782. 783.
784. 785. 786. 787. 788.
789. 790. 791. 792. 793.
794. 795. 796. 797. 798.
799. 800. 801. 802. 803.
804. 805. 806. 807. 808.
809. 810. 811. 812. 813.
814. 815. 816. 817. 818.
819. 820. 821. 822. 823.
824. 825. 826. 827. 828.
829. 830. 831. 832. 833.
834. 835. 836. 837. 838.
839. 840. 841. 842. 843.
844. 845. 846. 847. 848.
849. 850. 851. 852. 853.
854. 855. 856. 857. 858.
859. 860. 861. 862. 863.
864. 865. 866. 867. 868.
869. 870. 871. 872. 873.
874. 875. 876. 877. 878.
879. 880. 881. 882. 883.
884. 885. 886. 887. 888.
889. 890. 891. 892. 893.
894. 895. 896. 897. 898.
899. 900. 901. 902. 903.
904. 905. 906. 907. 908.
909. 910. 911. 912. 913.
914. 915. 916. 917. 918.
919. 920. 921. 922. 923.
924. 925. 926. 927. 928.
929. 930. 931. 932. 933.
934. 935. 936. 937. 938.
939. 940. 941. 942. 943.
944. 945. 946. 947. 948.
949. 950. 951. 952. 953.
954. 955. 956. 957. 958.
959. 960. 961. 962. 963.
964. 965. 966. 967. 968.
969. 970. 971. 972. 973.
974. 975. 976. 977. 978.
979. 980. 981. 982. 983.
984. 985. 986. 987. 988.
989. 990. 991. 992. 993.
994. 995. 996. 997. 998.
999. 999. 999. 999. 999.

fidi apostolice reverentiam tribuit, vobis ipssi quoque maximo honori est. Sed de consensu Romani Pontificis, qui recte etiam apud veteres Confirmatio dicitur, quatenus necessarius esse censeretur, alibi accuratè dicendum est, & de more mittendorum fidei Decretorum ab Occidente in Orientem, & vice versa, quem Synodus Chalcedonensis commendat in Presphonetico sermone ad Marcianum Augustum.

CAPUT XI.

Synopsis.

I. Persona Pontificis à nemine judicatur, ex Synodo Romana sub Symmacho, & ex Enodio. Quia Romanus Episcopus est Caput omnium Sacerdotum.

II. Eadem Ecclesia Gallicana sententia in causa Symmachii: *imò pietas maior quam Romana Synodi, ex Avito.*

III. Antiqua regula, majorem sedem à minore non judicari, ex Cyrillo, Concilio Ephesino, & Chalcedonensi, & Pelagio.

IV. Inde fluxit vulgatum illud, Primam sedem à nemine judicari, in Altis dubiis Similesane Synodi; Et in Canonibus Silvestri, rejectis ab Hincmaro.

V. Discensus locus epistole Concilij Romani de Damaso apud Concilium aut Consistorium Principis judicando.

VI. Romanum Pontificem à nemine judicandum professus est Carolus M. & ceteri Galli in Synodo Romana. Purgatio Leonis Papæ, & Pachalis.

VII. Privilegium illud Romanae sedis confirmatum ab Octava Synodo. Ioannis XII. ex auctoratio reprobata. In causa heresos & schismatis cessat privilégium.

VIII. Ecclesia Gallicana canones Basileensis Concilij suscepit; sed Eugenij Pontificis depositione & electioni Felicis non adhescit.

IX. Pontifex ab Episcopis moneri potest, & satisfacere tenetur. Ex Octava Synodo, & Petro Damiani.

P RINCIPEM legibus solutum esse, eo sensu, ut etsi in leges impingat, paenit legum coerceris non possit, communis est Theologorum & Iurisconsultorum sententia; ita ut subdit, qui de Principi statu aliquid decernere sibi liberum esse putaverint, lege Iulia maiestatis teneantur. In hunc quoque dignitatis gradum adscitum fuisse Romanum Pontificem, Galliarum Reges & Episcopi unà cum ceteris sepiissime censuerunt. Symmacho à Clericis Ecclesiæ Romanae de criminibus atrocissimis accusato, & ab episcopatu per vim depulso, Theodosius Rex Italiæ cogit plenariam synodus omnium regni sui Sacerdotum, accedente ipsius Symmaci consensu. Liguriæ, Aemiliæ, & Venetiarum Episcopi